

بایستہ لمبی دینی و اخلاقی

در شورای اسلامی شہر و روستا

با مقدمہ

حضرت آیہ اللہ دکنر احمد بہشتی

دکنر محمد جواد سلمانپور

عضو ہیأت علمی دانشگاه شیراز

عنوان و نام پدیدآور	:	بایسته‌های دینی و اخلاقی در شورای اسلامی شهر و روستا/ محمدجواد سلمانپور؛ با مقدمه احمد بهشتی.
مشخصات نشر	:	قم: حبیب، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	:	۷۳ص.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۶۱۱۹-۹۷۰۰
وضعیت فهرست نویسی	:	فبا
یادداشت	:	کتابنامه
موضوع	:	شوراها -- ایران
موضوع	:	شوراها -- ایران -- جنبه‌های اخلاقی
شناسه افزوده	:	بهشتی، احمد، ۱۳۱۲ - مقدمه نویسنده
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۱ س۸۱۵۵ JQ۱۷۸۵
رده بندی دیویی	:	۳۵۱/۵۵۰۲۳۸۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۹۸۶۵۰۶

بایسته‌های دینی و اخلاقی در شورای اسلامی شهر و روستا

دکتر محمد جواد سلمانپور

(با همکاری شورای اسلامی استان فارس و معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری شیراز)

ناشر: حبیب

چاپ: عتروت

شمارگان: ۱۰۰۰

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۳۹۱

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۱۱۹-۹۷۰۰

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

قم - صندوق پستی ۳۷۱۸۵/۷۹۱

تلفن: ۰۲۵۱ - ۷۷ ۳۲۳ ۶۶

www.habib-pub.com

info@habib-pub.com

مقدمه حضرت آیه الله دکتر احمد بهشتی

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب بایسته های اخلاقی و دینی در شورای اسلامی شهر و روستا را که به قلم محققانه جناب دکتر محمدجواد سلمانپور نگارش یافته است با این که فرصت اندک بود مرور و ملاحظه کردم.

در دنیای امروز چهار نوع حکومت متصور است؛

۱- حکومتی که نه مقبولیت مردمی دارد و نه مشروعیت دینی و الهی. در این نوع حکومت ها فرد یا خانواده ای بدون هیچ مجوز قانونی و شرعی بر مردم حکومت می کنند و تنها تکیه گاه آنها زور و قلدری است. حکومت آل سعود یا آل خلیفه یا شیوخ دیگر منطقه از این قبیل است.

۲- حکومتی که تنها بر مقبولیت مردمی تکیه دارد. در دنیای امروز نام این قسم حکومت دموکراسی یا مردم سالاری است. این قبیل حکومت ها مدعی حکومت مردم بر مردم می باشند؛ چرا که رئیس حکومت، خود را برگزیده مردم می داند؛ هرچند همه مردم او را انتخاب نکرده اند؛ بلکه اکثریت کسانی که حق رأی دارند و در انتخابات شرکت می کنند. در این نوع حکومت ها سخن از بایسته های اخلاقی و دینی گفتن در شوراها بیهوده است.

۳- حکومتی که تنها مشروعیت دینی دارد، و از مقبولیت مردمی برخوردار نیست. چنین حکومتی شاید هرگز موفق نشده باشد. اگر بعضی از انبیاء یا ائمه (ع) بر مردم حکومت کرده اند علاوه بر

مشروعیت دینی از مقبولیت مردمی نیز برخوردار بوده اند؛ چرا که با کمک و حمایت مردم توانسته اند با دشمنان بجنگند.

۴- حکومتی که هم از مشروعیت دینی و الهی برخوردار است و هم از مقبولیت مردمی، چنین حکومتی بهترین نوع حکومت است. حکومت پیامبر خاتم(ص) و حکومت پنج ساله امام علی(ع) از این قبیل بود؛ هرچند با کارشکنی های مخفی یا آشکار منافقان یا خشک مقدس های کوردل نیز مواجه بودند.

جمهوری اسلامی که با یک انقلاب مردمی و با رهبری یک مرجع والامقام دینی هم پدید آمد و هم استمرار یافت از این قبیل است.

در نظام مقدس جمهوری اسلامی در چارچوب شریعت ناب اسلامی به آرای اکثریت مردم بسیار توجه شده است؛ چرا که رهبر را مردم از طریق مجلس خبرگان رهبری به صورت غیر مستقیم هم انتخاب و هم نظارت می کنند. رهبر رئیس قوه قضائیه را نصب می کند. رئیس قوه مجریه نیز پس از انتخاب مردم باید از سوی رهبر تنفیذ شود.

اعضای قوه مقننه و شوراهای شهر و روستا را مردم با رأی مستقیم خود گزینش می کنند. اینان در چارچوب قانون برای مدتی به انجام وظیفه می پردازند. وزراء دولت نیز با رأی نمایندگان مردم انتخاب می شوند.

از آن جا که مردم در انتخاب رئیس جمهور و نمایندگان مجلس شورا و نمایندگان مجلس خبرگان رهبری و اعضای شوراها نقش مستقیم و در انتخاب رهبر و وزراء نقش غیر مستقیم دارند، در راه تحقق بخشیدن مقبولیت مردمی نظام حداکثر

تلاش شده است ، و از آن جا که با راه کارهایی که قانون اساسی و قوانین عادی مشخص کرده اند، با یک فقیه جامع الشرایط که در سیاست و مدیریت مبرز باشد ، در رأس نظام قرار گیرد، در راه محقق شدن مشروعیت نظام نیز تلاش شده است .

در این نظام سخن از بایسته های اخلاقی و دینی گفتن در کلیه ی شوراها - اعم از مجلس خبرگان رهبری، مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان، هیات دولت ، شورای شهر و روستا، شوراهای استانی و غیره - بسیار ضروری است.

محقق محترم در این کتاب تنها به تشریح و توضیح بایسته های اخلاقی و دینی در شوراهای اسلامی شهر و روستا پرداخته اند. هر چند که بسیاری از آنچه بیان کرده اند، قابل تسری به شوراهای دیگر نیز هست. ولی در عین حال هر کدام آن ها ویژگی ها و مختصاتاتی نیز دارند که در خور تحقیق و بررسی جداگانه است. امیدواریم که ایشان با همکاری که در وجودشان سراغ داریم، به انجام محققانه این مهم نیز بپردازند و شاهد عرضه اثری جامع از ایشان باشیم.

انتظار می رود که همه اعضاء شوراهای شهر و روستا با مطالعه این اثر کم نظیر هر چه بیشتر در انجام وظایفی که قانون بر عهده آن ها گذاشته، موفق و مؤید و منصور باشند.

احمد بهشتی

مرداد ماه ۱۳۹۱

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
۱- وجه تمایز شورای شهردر ایران و سایر کشورها	۱۱
۲- مظاهر اسلامی بودن شورای شهر و روستا.....	۱۲
۳- ضرورت نگاه عبادی به	۱۳
۳-۱- ادله عبادی بودن شورای شهر و روستا	۱۵
۳-۱-۱- کتاب	۱۵
۳-۱-۲- سنت	۲۰
۳-۱-۳- عقل	۲۴
۳-۱-۴- سیره و بناء عقلا	۲۵
۳-۲- ثمره نگرش عبادی به شورا	۲۵
۴- شاخصه شخصیتی اعضاء شورا از نگاه دین	۲۶
۴-۱- ویژگی‌های ثبوتی	۲۸
۴-۲- ویژگی‌های سلبی	۲۸
۵- روابط شورا با مردم در نظام اسلامی	۲۸
۵-۱- نیابت عنصر رابطه قانونی شورای شهر با مردم	۲۹
۵-۲- ربوبیت باطن رابطه شورای اسلامی شهر با مردم	۳۱

- ۵-۲-۱- ربانی بودن از مقاصد مهم قرآن و اسلام ۳۱
- ۵-۲-۲- رحمت فلسفه وجودی شورا در اسلام ۳۴
- ۵-۳-۱- جامعیت شورا در روابط با مردم ۳۶
- ۵-۳-۱- رابطه با مردم به عنوان انسان ۳۶
- ۵-۳-۲- رابطه شورا با مردم به عنوان هم دین ۴۰
- ۵-۳-۲-۱- ملاحظات رابطه شورا با مردم به عنوان هم دین ۴۲
- ۵-۳-۲-۲- مبنای دینی اولویت اهتمام به امور مسلم ۴۳
- ۵-۳-۳-۱- رابطه شورا با مردم به عنوان هم شهری ۴۶
- ۵-۳-۳-۱- مبنای عقلانی و حقوقی رابطه بوم‌مدار ۴۷
- ۵-۳-۳-۲- مبنای دینی رابطه بوم‌مدار ۴۸
- ۶-۱- روابط درون شورا ۵۰
- ۶-۱- آنچه باید به شور گذاشت ۵۱
- ۶-۲- کیفیت تصمیم‌گیری ۵۳
- ۶-۲-۱- به شور گذاشتن امور در چهارچوبه امر خدا ۵۳
- ۶-۲-۲- رعایت معیار اولویت بندی امور در اسلام ۵۴
- ۶-۲-۳- کیفیت تصمیم‌گیری و استبداد رأی ۵۴
- ۶-۲-۴- اولویت‌های ناروا ۵۶
- ۶-۲-۵- عدم وحدت نظر در معیار اولویت‌بندی امور مردم ۵۶
- ۶-۲-۶- امور مردم در یک نگاه کلی ۵۹
- ۶-۲-۷- ملاحظات در امور اساسی مردم ۶۰
- ۶-۲-۷-۱- وجود دین و مقدسات در تمام نظام‌ها ۶۰

- ۶-۲-۷-۲- عقلانیت تدابیر در تمام نظامها بپای حفظ حکومت..... ۶۱
- ۶-۲-۷-۳- عقل عنصر حیاتی برای مردم ۶۱
- ۶-۲-۷-۴- خانواده سرمایه ای برای کاهش هزینه امنیت و سلامت ۶۲
- ۶-۲-۷-۵- احکام اسلام به دنبال حفظ و تقویت امور مردم... ۶۳
- ۶-۲-۷-۶- تعارض و تزاخم در جریان حفظ مصالح مردم..... ۶۳
- ۷- امور مورد شور در شورا ۶۴
- ۸- منشأ اختلاف در درون شورای شهر و روستا ۶۵
- ۹- اولویت بندی اسلام از امور و مصالح کلی مردم ۶۶
- ۱۰- بهترین تصمیم و فرایند تصمیم‌گیری در شوراها ۶۸
- ۱۱- راه رفع بسیاری اختلافات در درون شورا ۶۹
- منابع ۷۱